TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. liepos 15 d.*

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – Pagalba oro uostams ir oro bendrovėms – Sprendimas, kuriuo Frankfurto Hano oro uostui suteiktos priemonės pripažintos su vidaus rinka suderinama valstybės pagalba ir kuriame konstatuota, kad valstybės pagalba šiuo oro uostu besinaudojančioms oro bendrovėms nebuvo suteikta – Ieškinio dėl panaikinimo nepriimtinumas – SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa – Fizinis ar juridinis asmuo, netiesiogiai ir konkrečiai susijęs su nagrinėjamu sprendimu – Veiksminga teisminė gynyba“

Byloje C-453/19 P

dėl 2019 m. birželio 13 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Deutsche Lufthansa AG, įsteigta Kelne (Vokietija), atstovaujama A. Martin-Ehlers, *Rechtsanwalt*,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Komisijai, atstovaujamai T. Maxian Rusche ir S. Noë,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Land Rheinland-Pfalz, atstovaujamai profesoriaus C. Koenig,

Ryanair DAC, įsteigtai Sordse (Airija), atstovaujamai G. Berrisch, *Rechtsanwalt*, advokato D. Vasbeck ir solisitoriaus B. Byrne,

įstojusioms į bylą šalims pirmoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Vilaras, teisėjai N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (pranešėjas) ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2020 m. spalio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniame skunde *Deutsche Lufthansa AG* prašo panaikinti 2019 m. balandžio 12 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Deutsche Lufthansa / Komisija* (T-492/15, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2019:252), kuriuo šis atmetė kaip nepriimtiną jos ieškinį dėl 2014 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimo (ES) 2016/789 dėl Vokietijos suteiktos valstybės pagalbos SA.21121 (C 29/2008) (ex NN 54/07), susijusios su Frankfurto Hano oro uosto finansavimu ir oro uosto finansiniais ryšiais su *Ryanair* (OL L 134, 2016, p. 46) (toliau – ginčijamas sprendimas), panaikinimo.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

2 Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas ginčo aplinkybes išdėstė taip:

„1 Ieškovė [*Deutsche Lufthansa AG*] yra Vokietijoje įsteigta oro transporto bendrovė, kurios pagrindinė veikla yra keleivių vežimas. Jos pirmasis bazinis oro uostas yra Frankfurto prie Maino (Vokietija) oro uostas.

2 Frankfurto Hano oro uostas yra Vokietijoje, Land Rheinland-Pfalz (Reino krašto-Pfalco federalinė žemė, toliau – *Land*) teritorijoje, maždaug 120 km į vakarus nuo Frankfurto prie Maino miesto ir 115 km nuo Frankfurto prie Maino oro uosto. Iki 1992 m. vietoje, kurioje įsikūręs Frankfurto Hano oro uostas, veikė karinė bazė. Ši bazė vėliau buvo perdaryta į civilinį oro uostą. 1995 m. balandžio 1 d. Vokietijos Federacinė Respublika infrastruktūros nuosavybę perleido *Holding Unternehmen Hahn GmbH & Co. KG* (toliau – *Holding Hahn*), remiantis viešojo ir privačiojo sektorių partneryste įsteigtai bendrovei, kurios steigėja buvo ir *Land*.

3 1998 m. sausio 1 d. *Flughafen Frankfurt/Main GmbH* (toliau – *Fraport*), kuri eksploatavo ir valdė tarptautinį Frankfurto prie Maino oro uostą, įsigijo 64,90 % Frankfurto Hano oro uostą eksploatuojančios bendrovės *Flughafen Hahn GmbH & Co. KG Lautzenhausen* (toliau – *Flughafen Hahn*) akcijų.

4 1999 m. Frankfurto Hano oro uostas pritraukė pirmąją mažų sąnaudų skrydžių bendrovę *Ryanair Ltd* (dabar – *Ryanair DAC*, toliau – *Ryanair*). Pirmasis *Flughafen Hahn* ir *Ryanair* susitarimas įsigaliojo 1999 m. balandžio 1 d. (toliau – 1999 m. susitarimas su *Ryanair*). Penkerių metų trukmės 1999 m. susitarimo su *Ryanair* dalykas buvo oro uosto mokesčiai, kuriuos turėjo mokėti *Ryanair*.

5 1999 m. rugpjūčio mėn. *Fraport* įsigijo 73,37 % *Holding Hahn* akcijų ir 74,90 % komanditinės bendrovės *Holding Unternehmen Hahn Verwaltungs GmbH* akcijų.

6 1999 m. rugpjūčio 31 d. *Land* ir *Fraport* sudarė susitarimą, pagal kurį *Fraport* įsipareigojo sudaryti pelno ir nuostolių perdavimo susitarimą. Šiam susitarimui buvo pritarta tą pačią dieną, jis buvo notaro patvirtintas 2000 m. lapkričio 24 d. ir įsigaliojo 2001 m. sausio 1 d. Pagal šį susitarimą *Fraport* turėjo teisę į visą Frankfurto Hano oro uostą eksploatuojančios bedrovės pelną ir už tai ji turėjo padengti visus pastarosios nuostolius <…>.

7 Vėliau *Holding Hahn* ir *Flughafen Hahn* susijungė į vieną bendrovę *Flughafen Hahn GmbH*, vėliau tapusią *Flughafen Frankfurt-Hahn GmbH* (toliau – FFHG <…>), kurios 26,93 % kapitalo priklausė *Land*, o 73,07 % – *Fraport*.

8 Iki 2001 m. birželio 11 d. 100 % *Fraport* akcijų priklausė viešiesiems akcininkams. Tą dieną *Fraport* akcijos pradėtos kotiruoti biržoje, ir 29,71 % jos akcijų buvo parduota privatiems akcininkams, o 70,29 % akcijų liko viešiesiems akcininkams.

9 2001 m. spalio 16 d. *Land* patvirtino Frankfurto Hano oro uosto mokesčių tarifus, kurie atgaline data įsigaliojo nuo 2001 m. spalio 1 d. <…>

10 2001 m. gruodžio 14 d. ir 2002 m. sausio 9 d. atitinkamai *Fraport* ir FFHG akcininkai nusprendė padidinti FFHG kapitalą, finansuojant oro uosto infrastruktūros [tobulinimo] programos skubiausią dalį <…>. [Šiam] kapitalo didinimui 27 mln. EUR skyrė *Fraport* ir *Land*; jos 2002 m. sausio 9 d. išmokėjo atitinkamai 19,7 mln. EUR ir 7,3 mln. EUR.

11 2002 m. vasario 14 d. FFHG ir *Ryanair* sudarė antrąjį susitarimą <…>. Juo buvo pakeistas 1999 m. susitarimas su *Ryanair*.

12 2002 m. lapkričio 27 d. *Land Hessen* (Heseno žemė, Vokietija), *Fraport* ir FFHG sudarė susitarimą dėl Frankfurto Hano oro uosto plėtros. Pagal šį susitarimą buvo numatytas antras FFHG kapitalo didinimas, o po jo *Land Hessen* taptų trečiąja FFHG akcininke.

13 2004 m. kovo 22 d. buvo parengtas akcininkų susitarimas dėl *Fraport*, *Land* ir *Land Hessen* dalyvavimo formuojant FFHG kapitalą (toliau – akcininkų susitarimas). *Fraport*, *Land* ir *Land Hessen* šį susitarimą pasirašė 2005 m. kovo 30 d.

14 Įgyvendinant akcininkų susitarimą buvo sutarta FFHG kapitalą didinti 19,5 mln. EUR, kad būtų tęsiama šio sprendimo 10 punkte nurodyta investicijų programa. Nuo 2004 m. iki 2009 m. *Fraport*, *Land* ir *Land Hessen* keliais mokėjimais į FFHG įnešė atitinkamai 10,21 mln. EUR, 540 000 EUR ir 8,75 mln. EUR. Be to, *Land* ir *Land Hessen* įsipareigojo iki 2009 m. pagal sutartą mokėjimų planą kiekviena įnešti papildomai 11,25 mln. EUR, kad būtų suformuotas kapitalo rezervas.

15 Po šio sprendimo 14 punkte aprašyto kapitalo padidinimo <…>, kurio suma sudarė 42 mln. EUR, *Fraport* priklausė 65 % FFHG akcijų, o *Land Hessen* ir *Land* – kiekvienai po 17,5 %.

16 Akcininkų susitarime taip pat buvo numatyta, kad bet kokią naują FFHG skolą turi padengti *Fraport*, *Land* ir *Land Hessen* pagal jų valdomo FFHG kapitalo proporcijas ir kad [šio sprendimo 6 punkte nurodytas] 2001 m. pelno ir nuostolių perdavimo susitarimas turi būti pratęstas iki 2014 m. Vykdant šiuos įsipareigojimus, *Fraport* ir FFHG 2004 m. balandžio 5 d. sudarė naują pelno ir nuostolių perdavimo susitarimą (toliau – 2004 m. pelno ir nuostolių perdavimo susitarimas). 2004 m. pelno ir nuostolių perdavimo susitarimas įsigaliojo 2004 m. birželio 2 d. po to, kai jį trijų ketvirtadalių dauguma (kaip reikalaujama pagal akcininkų

susitarimą) patvirtino visuotinis *Fraport* akcininkų susirinkimas. Pagal 2004 m. pelno ir nuostolių perdavimo susitarimą *Fraport* įsipareigojo padengti visus FFHG nuostolius, patirtus 2004–2009 m.

17 1997–2004 m. *Land* Frankfurto Hano oro uosto eksploatuotojui mokėjo tiesiogines subsidijas <…>. [Šių] subsidijų, mokėtų iki 2000 m., tikslas buvo finansuoti investicijas į oro uosto infrastruktūrą, o subsidijomis, mokėtomis nuo 2001 m., buvo finansuojamos kontrolės ir saugumo personalo išlaidos. *Land* gauna oro uosto saugumo mokestį nuo kiekvieno iš Frankfurto Hano oro uosto išvykstančio oro transporto bendrovių, kurios naudojasi šiuo oro uostu, keleivio ir visą gautą sumą ir jos bendro biudžeto lėšas perveda Frankfurto Hano oro uosto eksploatuotojui kaip kompensaciją už vykdomą kontrolę ir saugumą <…>.

18 2005 m. lapkričio 4 d. [prie šio sprendimo 11 punkte nurodyto 2002 m. vasario 14 d. FFHG ir *Ryanair* sudaryto susitarimo buvo pridėtas priedas].

19 2003–2006 m. Europos Bendrijų Komisija gavo kelis skundus dėl įtariamos valstybės pagalbos, kurią *Fraport*, *Land* ir *Land Hessen* suteikė *Ryanair* ir FFHG. 2003 m. rugsėjo 22 d. ir 2006 m. birželio 1 d. vienas iš pareiškėjų Komisijai pateikė papildomos informacijos.

20 2006 m. balandžio 26 d. *Land* patvirtino naujus Frankfurto Hano oro uosto mokesčių tarifus <…>. Jie įsigaliojo 2006 m. birželio 1 d.

21 2006 m. rugsėjo 25 d. ir 2007 m. vasario 9 d. raštais Komisija paprašė Vokietijos Federacinės Respublikos pateikti <…> informacijos. Šiuos prašymus minėta valstybė narė patenkino atsiųsdama 2006 m. gruodžio 20 d. ir 2007 m. birželio 29 d. raštus.

22 2008 m. birželio 17 d. rašte Komisija pranešė Vokietijos Federacinei Respublikai apie savo sprendimą pradėti [EB] sutarties 88 straipsnio 2 dalyje <…> numatytą formalią tyrimo procedūrą dėl valstybės pagalbos, susijusios su FFHG finansavimu ir jos santykiais su *Ryanair* <…>. Sprendimas, kuriuo suinteresuotosios šalys kviečiamos pateikti savo pastabas, buvo paskelbtas 2009 m. sausio 17 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 12, 2009, p. 6).

23 2008 m. gruodžio 31 d. *Fraport* pardavė *Land* visas turėtas FFHG akcijas. Po šio pardavimo, pirma, *Land* priklausė 82,5 % FFHG akcijų, o likę 17,5 % – *Land Hessen* ir, antra, 2004 m. pelno ir nuostolių perdavimo susitarimas buvo panaikintas.

24 Per formalią tyrimo procedūrą Komisija gavo pastabų, be kita ko, iš ieškovės ir *Ryanair*, kurias perdavė Vokietijos Federacinei Respublikai.

25 2009 m. liepos 1 d. Vokietijos Federacinė Respublika pateikė Komisijai savo pastabas ir papildomos informacijos.

26 2011 m. liepos 13 d. Komisija pradėjo antrą formalią tyrimo procedūrą dėl FFHG finansavimo 2009–2011 m. Sprendimas, kuriuo suinteresuotosios šalys kviečiamos pateikti savo pastabas, buvo paskelbtas 2012 m. liepos 21 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 216, 2012, p. 1). Taigi vienu metu vyko dvi procedūros.

<…>

29 Vokietijos Federacinė Respublika įsipareigojo atlikti kapitalo injekciją FFHG, kad refinansuotų šios paskolas, skirtas finansuoti viešosios valdžios 1997–2012 m. numatytoms infrastruktūros priemonėms, kurių neapėmė pelno ir nuostolių perdavimo susitarimai, kapitalo padidinimai ar kitos subsidijos <…>.

30 2014 m. vasario 25 d. raštu Komisija informavo Vokietijos Federacinę Respubliką, jog 2014 m. vasario 20 d. priėmė Valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms gaires (OL C 99, 2014, p. 3; <…>).

31 2014 m. kovo 23 d. ir balandžio 4 d. raštais Komisija Vokietijos Federacinės Respublikos paprašė pateikti [naujus] paaiškinimus. 2014 m. balandžio 17 d. ir 24 d. bei gegužės 9 d. raštais Vokietijos Federacinė Respublika šiuos prašymus įvykdė.

32 2014 m. balandžio 15 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* buvo paskelbtas pranešimas, kuriuo valstybėms narėms ir suinteresuotosioms šalims siūloma pateikti pastabas dėl [Valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms] gairių taikymo šioje byloje. Ieškovė pateikė pastabas, jas Komisija perdavė Vokietijos Federacinei Respublikai 2014 m. rugpjūčio 26 d. raštu. 2014 m. rugsėjo 3 d. raštu Vokietijos Federacinė Respublika pranešė Komisijai neturinti jokių pastabų.

33 2014 m. spalio 1 d. Komisija priėmė [ginčijamą] sprendimą.

[Ginčijamas sprendimas]

34 Ginčijamame sprendime Komisija nagrinėjo, [viena vertus], ar[, pirma,] priemonės Frankfurto Hano oro uostui (žr. ginčijamo sprendimo 292–420 konstatuojamąsias dalis), [antra,] priemonės *Ryanair* (žr. ginčijamo sprendimo 421–456, 464–484 ir 580 konstatuojamąsias dalis) ir[, trečia] priemonės [oro] bendrovėms, kurios naudojasi Frankfurto Hano oro uostu, t. y. [šio sprendimo 9 punkte nurodyti] 2001 m. mokesči[ų tarifai] ir [šio sprendimo 20 punkte nurodyti] 2006 m. mokesči[ų tarifai] (žr. ginčijamo sprendimo 457–463, 485–494 ir 581 konstatuojamąsias dalis), yra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. [Kita vertus], nusprendusi, kad tam tikros priemonės Frankfurto Hano oro uostui yra valstybės pagalba, Komisija vertino jų suderinamumą su vidaus rinka (žr. ginčijamo sprendimo 497–579 konstatuojamąsias dalis).

<…>

54 Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„1 straipsnis

1. Valstybės pagalba, kurią pažeisdama [SESV] 108 straipsnio 3 dalį Vokietija 2001–2012 m. neteisėtai suteikė bendrovei [FFHG], t. y. 2001 m. kapitalo didinimas, kurio vertė – 27 mln. EUR, 2004 m. kapitalo didinimas, kurio vertė – 22 mln. EUR, ir tiesioginės [*Land*] dotacijos <…>, yra suderinama su vidaus rinka.

2. *Fraport* <…> dalis 2004 m. didinant [FFHG] kapitalą ir 2004 m. pelno ir nuostolio perdavimo susitarimas nėra valstybės pagalba pagal [SESV] 107 straipsnio 1 dalį.

2 straipsnis

1. Bendrovių *Ryanair* ir [FFHG] susitarimas, įsigaliojęs 1999 m. balandžio 1 d., nėra valstybės pagalba pagal [SESV] 107 straipsnio 1 dalį.

2. Bendrovių *Ryanair* ir [FFHG] susitarimas, įsigaliojęs 2002 m. vasario 14 d., nėra valstybės pagalba pagal [SESV] 107 straipsnio 1 dalį.

3. 2005 m. lapkričio 4 d. bendrovių *Ryanair* ir [FFHG] 2005–2012 m. susitarimas dėl 6–18 orlaivių pristatymo nėra valstybės pagalba pagal [SESV] 107 straipsnio 1 dalį.

3 straipsnis

2001 m. spalio 1 d. ir 2006 m. birželio 1 d. įsigalioję oro uosto mokesčių [tarifai] nėra valstybės pagalba pagal [SESV] 107 straipsnio 1 dalį.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vokietijos Federacinei Respublikai.“

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

3 2015 m. rugpjūčio 26 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliantės ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, kuriam pagrįsti ji nurodė iš esmės septynis pagrindus, iš kurių pirmasis siejamas su procedūros klaida, antrasis ir trečiasis – su faktinių aplinkybių vertinimo klaida, ketvirtasis – su akivaizdžiais prieštaravimais ginčijamame sprendime ir penktasis–septintasis – su SESV 107 straipsnio pažeidimu.

4 Komisija, palaikoma į bylą pirmojoje instancijoje įstojusių šalių, pateikė nepriimtinumo pagrindą, grindžiamą tuo, kad ieškovė neturi teisės pareikšti ieškinio, atsižvelgiant į priimtinumo sąlygas, nustatytas SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje.

5 Bendrasis Teismas, skundžiamame sprendime konstatavęs, kad ieškovė nėra ginčijamo sprendimo adresatė, išnagrinėjo, ar ji turi teisę pareikšti ieškinį dėl to, jog buvo tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su tuo sprendimu, kaip tai suprantama remiantis antruoju SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodytu atveju, arba dėl to, jog buvo tiesiogiai susijusi su ginčijamu sprendimu, kuris yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių, kaip tai suprantama remiantis trečiuoju toje nuostatoje nurodytu atveju.

6 Šis nagrinėjimas paeiliui buvo atliktas, viena vertus, skundžiamo sprendimo 119–187 punktuose, kiek ginčijamame sprendime kalbama apie FFHG ir *Ryanair* skirtas priemones, ir, kita vertus, skundžiamo sprendimo 188–212 punktuose, kiek ginčijamame sprendime kalbama apie oro uosto mokesčių tarifus.

7 Pirma, dėl FFHG ir *Ryanair* skirtų priemonių, apie kurias kalbama ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsniuose, Bendrasis Teismas, atsižvelgęs į tai, kad ieškovė pakankamai teisiškai neįrodė, jog yra konkrečiai susijusi su tomis priemonėmis, skundžiamo sprendimo 182 punkte visų pirma nusprendė, kad ieškinys yra nepriimtinas remiantis antruoju SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodytu atveju.

8 Paskui Bendrasis Teismas būtent skundžiamo sprendimo 187 punkte nusprendė, kad FFHG ir *Ryanair* skirtos priemonės buvo suteiktos ne pagal pagalbos schemą, todėl yra individualios. Tuo remdamasis jis padarė išvadą, kad dėl tokių priežasčių ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsniai negali būti kvalifikuojami kaip „reglamentuojamojo pobūdžio“, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.

9 Antra, dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnio, kuriame kalbama apie oro uosto mokesčių tarifus, Bendrasis Teismas, viena vertus, skundžiamo sprendimo 208 punkte nusprendė, kad ieškovė neįrodė, kad yra tiesiogiai susijusi su tomis priemonėmis, kaip tai suprantama pagal SESV 263 ketvirtojoje pastraipoje nurodytą antrą atvejį, nei kaip su *Ryanair* konkuruojanti įmonė, nei atsižvelgiant į ieškovės galbūt patirtą diskriminaciją.

10 Kita vertus, remdamasis šiuo konstatavimu, skundžiamo sprendimo 212 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad ieškovė taip pat neturi teisės pareikšti ieškinio ir pagal toje nuostatoje nurodytą trečią atvejį.

11 Todėl Bendrasis Teismas visą ieškinį atmetė kaip nepriimtiną.

Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

12 Apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

– pripažinti, kad ieškinys pirmojoje instancijoje buvo priimtinas ir pagrįstas,

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– patenkinti pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus ir panaikinti ginčijamą sprendimą,

– nepatenkinus pirmesnių reikalavimų, grąžinti bylą nagrinėti Bendrajam Teismui ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

13 Komisija, *Land* ir *Ryanair* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

14 Apeliaciniam skundui pagrįsti apeliantė nurodo tris pagrindus. Pirmasis pagrindas, kurį sudaro šešios dalys, grindžiamas SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio pažeidimu, nes Bendrasis Teismas nusprendė, jog apeliantė neturi teisės reikalauti panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su FFHG ir *Ryanair* skirtomis priemonėmis. Antrasis pagrindas grindžiamas SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos pažeidimu, nes Bendrasis Teismas nusprendė, jog apeliantė neturi teisės reikalauti panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su oro uosto mokesčių tarifais. Trečiasis pagrindas grindžiamas SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos, SESV 108 straipsnio 2 dalies ir pareigos motyvuoti pažeidimu, nes Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliantė neturi teisės reikalauti panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek jis susijęs su 121,9 mln. eurų *Land* įmoka į FFHG kapitalo rezervą (toliau – priemonė Nr. 12).

Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą nuspręsdamas, jog apeliantė neturi teisės reikalauti panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs FFHG ir „Ryanair“ skirtomis priemonėmis

Šalių argumentai

15 Pirmajame pagrinde, kuris skirstomas į šešias dalis, apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis pažeidė SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą ir Chartijos 47 straipsnį, nes nusprendė, jog ji nėra konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu, kiek jo 1 ir 2 straipsniai susiję su FFHG ir *Ryanair* skirtomis priemonėmis.

16 Šio pagrindo pirmoje–trečioje dalyse apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas išnagrinėjo, ar ji „konkrečiai susijusi“ su ginčijamu sprendimu, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodytą antrąjį atvejį, remdamasis ne tuo, ką ji tvirtina pagal 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuotą jurisprudenciją esant „pirmąja alternatyva“, susijusia su Komisijoje vykstančios administracinės procedūros suinteresuotosios šalies procesinių teisių apsauga, o toje jurisprudencijoje suformuluota vadinamąja „antrąja alternatyva“, susijusia su esminiu poveikiu tos šalies padėčiai rinkoje pritaikius aptariamą priemonę.

17 Konkrečiai kalbant, pirmojo pagrindo pirmoje dalyje apeliantė iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 141 punkte nuspręsdamas, kad, remiantis 1986 m. sausio 28 d. Sprendimu *Cofaz ir kt. / Komisija* (169/84, EU:C:1986:42, 25 punktas), ji privalėjo įrodyti, kad jos padėčiai rinkoje „esminį poveikį“ padarė ginčijamame sprendime aptariama pagalba.

18 Apeliantė pažymi, kad šioje byloje nagrinėjama procedūra buvo reglamentuojama 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 659/1999, nustatančiu išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), ir kad ji turėjo būti kvalifikuojama kaip „suinteresuotoji šalis“, kaip tai suprantama pagal to reglamento 1 straipsnio h punktą. Taigi remiantis 1986 m. sausio 28 d. Sprendimu *Cofaz ir kt. / Komisija* (169/84, EU:C:1986:42, 22 ir 23 punktai), aiškinamu atsižvelgiant į Chartijos 47 straipsnį, galima teigti, jog apeliantė turėjo turėti galimybę pareikšti ieškinį, kad apgintų savo interesus. Apeliantė priduria, kad Komisija neginčytinai neatsižvelgė į esmines faktines aplinkybes ir dėl to veikė savavališkai, taip pažeisdama Chartijos 41 straipsnį, ir diskriminuodama, o Bendrasis Teismas neatsižvelgė į šias aplinkybes.

19 Pirmojo pagrindo antroje dalyje apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad skundžiamo sprendimo 135 ir 143 punktuose jis išnagrinėjo ieškinio priimtinumą išimtinai atsižvelgdamas į griežtas sąlygas, taikomas sprendimams, priimamiems pasibaigus formaliai tyrimo procedūrai, užuot tą priimtinumą nagrinėjęs remdamasis tuo, kas, jos teigimu, yra 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuluota „pirmoji alternatyva“, t. y. atsižvelgdamas į jos procesinių garantijų pažeidimą.

20 Nors Komisija iš tikrųjų pradėjo formalią tyrimo procedūrą šioje byloje, ta procedūra buvo vykdoma netinkamai ir neapėmė visų faktinių aplinkybių, kaip Bendrajame Teisme teigė apeliantė. Taigi todėl, kad, pasak apeliantės, Komisija veikė savavališkai, toks pats požiūris, kiek tai susiję su ieškinio priimtinumu, apeliantei galėjo būti taikomas tik tinkamai vykdant formalią tyrimo procedūrą. Bendrasis Teismas turėjo taikyti ne tokias griežtas priimtinumo sąlygas, pagal kurias pakaktų, jog apeliantė būtų pripažinta tiesiogine pagalbos gavėjo konkurente.

21 Be to, remiantis faktinėmis aplinkybėmis, į kurias Komisija neatsižvelgė, šioje byloje nebuvo taikyta tai, kas, apeliantės teigimu, yra „antroji alternatyva“ pagal 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuotą jurisprudenciją. Be to, tik pareikšdama ieškinį dėl panaikinimo apeliantė gali teigti, kad buvo pažeistos jos procesinės teisės.

22 Pirmojo pagrindo trečioje dalyje apeliantė iš esmės teigia, kad netaikymas to, ką ji vadina griežtesne „antrąja alternatyva“ pagal 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuotą jurisprudenciją, buvo nulemtas būtent to, kad ginčijamame sprendime Komisija daugiausia ir akivaizdžiai klaidingai bei neišsamiai aiškino Vokietijos teisę, o tai apeliantė motyvuotai išdėstė Bendrajame Teisme.

23 Pirmojo pagrindo ketvirtoje dalyje apeliantė subsidiariai priekaištauja Bendrajam Teismui, kad skundžiamo sprendimo 177 ir paskesniuose punktuose jis klaidingai taikė 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuotoje jurisprudencijoje, apeliantės teigimu, įtvirtintos „antrosios alternatyvos“ materialines sąlygas. Tai galima teigti remiantis, viena vertus, apeliantės pateiktu dideliu skaičiumi faktinių aplinkybių, ją apibūdinančių visų kitų konkurentų atžvilgiu, dėl kurių ją galima laikyti taip pat konkrečiai susijusia, kaip ir ginčijamo sprendimo adresatą. Kita vertus, Bendrasis Teismas klaidingai priekaištavo apeliantei, kad ši nepatikslino savo, kaip *Fraport* partnerės, įnašo į FFHG finansavimą, nes teisiškai tai nereikalinga.

24 Pirmojo pagrindo penktoje dalyje apeliantė teigia, kad net jeigu, užuot taikius 1963 m. liepos 15 d. Sprendime *Plaumann / Komisija* (25/62, EU:C:1963:17, p. 223) nustatytą kriterijų, reikėtų taikyti esminio poveikio jos padėčiai rinkoje kriterijų, Bendrasis Teismas bent turėjo palengvinti jai tenkančią įrodinėjimo, kad tas kriterijus tenkinamas šioje byloje, naštą. Šiuo klausimu ji teigia, kad reikalavimas įrodyti esminį poveikį jos padėčiai rinkoje turi būti taikomas tik tuo atveju, jeigu kalbama apie „pagalbą“, nagrinėjamą sprendime, kurį ji siekia panaikinti. Tačiau ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad šiuo atveju nebuvo kalbama būtent apie „pagalbą“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

25 Apeliantė, be kita ko, pažymi, kad Komisija atsižvelgė ne į visas faktines aplinkybes ir ne į visas reikšmingas priemones. Apeliantė pateikė įrodymų, kad jos padėčiai rinkoje buvo padarytas esminis poveikis dėl ginčijamame sprendime numatytų priemonių.

26 Pirmojo pagrindo šeštoje dalyje apeliantė iš esmės ginčija esminio poveikio jos padėčiai atitinkamoje rinkoje vertinimą, kurį Bendrasis Teismas atliko skundžiamo sprendimo 150–177 ir paskesniuose punktuose.

27 Visų pirma, ji priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis nesilaikė Teisingumo Teismo jurisprudencijos ir klaidingai jai nustatė reikalavimus dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo ir dėl priežastinio ryšio tarp nagrinėjamų priemonių ir esminio poveikio jos padėčiai rinkoje.

28 Paskui apeliantė teigia, kad, priešingai, nei dėl šio aspekto nusprendė Bendrasis Teismas, ji pateikė tam tikrą skaičių įrodymų, susijusių, be kita ko, su Europos oro eismu, su oro bendrovių tinklais Europoje, su eksponentiniu *Ryanair* ir jos keleivių skaičiaus augimu, su *Ryanair* bazės atidarymu Frankfurto prie Maino oro uoste ir su dviejų aptariamų oro uostų geografiniu artumu. Dėl tos priežasties apeliantė įrodė, kad aptariama pagalba padarė esminį poveikį jos padėčiai atitinkamoje rinkoje.

29 Galiausiai apeliantė teigia, kad buvo pažeistas Chartijos 47 straipsnis.

30 Komisija, *Land* ir *Ryanair* ginčija visus pirmajame pagrinde išdėstytus argumentus ir teigia, kad šis pagrindas turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

31 Pirmiausia reikia priminti, kad fizinio ar juridinio asmens pareikšto ieškinio dėl jam neskirto akto priimtinumas pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą siejamas su sąlyga, kad teisė pareikšti ieškinį tam asmeniui suteikiama dviem atvejais. Viena vertus, tokį ieškinį galima pareikšti, jei aktas tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su asmeniu. Kita vertus, toks asmuo gali pareikšti ieškinį dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių, jei šis aktas yra tiesiogiai su juo susijęs (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 59 ir 91 punktus ir 2018 m. kovo 13 d. Sprendimo *Industrias Químicas del Vallés / Komisija*, C-244/16 P, EU:C:2018:177, 39 punktą).

32 Kadangi ginčijamas sprendimas, kuris skirtas Vokietijos Federacinei Respublikai, nėra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, nes nėra visuotinai taikomas teisės aktas (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 56 punktą), Bendrasis Teismas turėjo patikrinti, ar apeliantė yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su tuo sprendimu, kaip tai suprantama pagal tą nuostatą.

33 Šiuo klausimu suformuotoje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta, kad sprendimas gali būti laikomas konkrečiai susijusiu su subjektais, kurie nėra jo adresatai, tik jeigu tas sprendimas jiems daro poveikį dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl juos iš kitų asmenų išskiriančios faktinės padėties, todėl su jais konkrečiai susijęs taip pat, kaip ir su to sprendimo adresatais (šiuo klausimu žr., be kita ko, 1963 m. liepos 15 d. Sprendimo *Plaumann / Komisija*, 25/62, EU:C:1963:17, p. 223; 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Cofaz ir kt. / Komisija*, 169/84, EU:C:1986:42, 22 punktą; 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Sniace / Komisija*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 53 punktą ir 2015 m. rugsėjo 17 d. *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 93 punktą).

34 Pirmojo pagrindo pirmojoje–trečiojoje dalyse, kurias reikia nagrinėti kartu, apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad klausimą, ar ji konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu, jis išnagrinėjo atsižvelgdamas ne į kriterijų, susijusį su Komisijoje vykstančios administracinės procedūros suinteresuotosios šalies procesinių teisių apsauga, o į esminio poveikio jos padėčiai atitinkamoje rinkoje kriterijų.

35 Šiuo klausimu reikia priminti, kad vykdant SESV 108 straipsnyje įtvirtintą valstybės pagalbos kontrolės procedūrą turi būti išskirti, viena vertus, to straipsnio 3 dalyje numatytas pirminis pagalbos patikrinimo etapas, kurio tikslas yra tik leisti Komisijai susidaryti pirmą nuomonę apie dalinį ar visišką nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, ir, antra, tyrimo etapas, nurodytas to straipsnio 2 dalyje. Komisijos pareiga pareikalauti suinteresuotųjų asmenų pateikti pastabas SESV numatyta tik tame etape, kuris skirtas Komisijai sudaryti galimybę gauti išsamią informaciją apie visus bylos duomenis (žr., be kita ko, 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. /* Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 94 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

36 Remiantis tuo darytina išvada, kad kai nepradėdama SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytos formalios tyrimo procedūros Komisija sprendime, priimtame remiantis to paties straipsnio 3 dalimi, konstatuoja, kad pagalba suderinama su vidaus rinka, asmenys, kurie turi šias procesines garantijas, gali jomis pasinaudoti tik tuomet, jeigu turi galimybę šį sprendimą užginčyti Sąjungos teisme. Dėl šių priežasčių tas teismas pripažįsta priimtinu suinteresuotojo asmens, kaip jis suprantamas pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, pareikštą ieškinį dėl tokio sprendimo panaikinimo, jeigu pareikšdamas ieškinį asmuo siekia apginti procesines teises, kurias grindžia ta nuostata. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad tokios suinteresuotosios šalys yra asmenys, įmonės ar asociacijos, kurių interesai galėjo būti paveikti suteikus pagalbą, tai yra visų pirma su pagalbos gavėjais konkuruojančios įmonės ir profesinės organizacijos (2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. /* Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 95 ir 96 punktai ir nurodyta jurisprudencija).

37 Tačiau jeigu ieškovas ginčija sprendimo, kuriame vertinama pagalba, priimto remiantis SESV 108 straipsnio 3 dalimi arba pasibaigus formaliai tyrimo procedūrai, pagrįstumą, vien tos aplinkybės, kad jis gali būti laikomas „suinteresuotuoju asmeniu“, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 2 dalį, nepakanka, kad ieškinys būtų pripažintas priimtinu. Jis turi įrodyti turįs ypatingą statusą, kaip jis suprantamas pagal šio sprendimo 33 punkte primintą jurisprudenciją. Taip yra būtent tuo atveju, kai ieškovo padėtis atitinkamoje rinkoje yra iš esmės paveikta pagalbos, kuri nagrinėjama aptariamame sprendime (2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. /* Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 97 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

38 Kaip Bendrasis Teismas pagrįstai priminė skundžiamo sprendimo 141 punkte, šiuo atveju konkrečiai susijusiomis su Komisijos sprendimu, baigiančiu formalią tyrimo procedūrą, laikoma ne tik pagalbą gavusi įmonė, bet ir jos konkurentės, kurios aktyviai dalyvavo šioje procedūroje, jeigu jų padėtį rinkoje iš esmės paveikia pagalbos priemonė, kuri yra skundžiamo sprendimo dalykas (žr. 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Sniace / Komisija*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 55 punktą ir 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. /* Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 98 punktą).

39 Šiuo atveju ginčijamas sprendimas buvo priimtas, kaip, beje, primena apeliantė, pasibaigus formaliai tyrimo procedūrai pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį.

40 Tokiomis aplinkybėmis, priešingai, nei teigia apeliantė, jos ieškinys dėl to sprendimo negalėjo būti siejamas su šio sprendimo 36 punkte numatytu atveju. Kadangi apeliantė argumentus grindžia 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Cofaz ir kt. / Komisija* (169/84, EU:C:1986:42), 22 ir 23 punktais, pakanka pažymėti, kad jie turi būti aiškinami atsižvelgiant į to sprendimo 25 punktą, kuriame patvirtinta, kad vien to, jog įmonė aktyviai dalyvavo formalioje tyrimo procedūroje, nepakanka pripažinti, kad ji konkrečiai susijusi su sprendimu, kuriuo baigta ta procedūra.

41 Apeliantės argumentai, jog per Komisijos vykdytą formalią tyrimo procedūrą buvo padaryta pažeidimų dėl to, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas neišsamiomis ar klaidingai vertinamomis faktinėmis aplinkybėmis, arba dėl to, kad Komisija tame sprendime daugiausia ir klaidingai aiškino Vokietijos teisę, negali nulemti kitokios baigties.

42 Iš tiesų, jurisprudencija dėl ieškinio dėl sprendimo, priimto pasibaigus formaliai tyrimo procedūrai, priimtinumo taikoma nedarant skirtumo tarp įvairių pagrindų, kurie gali būti pateikti tokiam ieškiniui pagrįsti. Beje, reikia konstatuoti, kad, remdamasi menamais procedūriniais pažeidimais, apeliantė iš tiesų iš esmės kritikuoja ginčijamame sprendime Komisijos išdėstytus vertinimus, nors ginčas Bendrajame Teisme buvo susijęs su dėl to sprendimo pareikšto ieškinio priimtinumu.

43 Taigi Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos nuspręsdamas, kad tik apeliantės dalyvavimo administracinėje procedūroje nepakanka, kad būtų įrodyta jos konkreti sąsaja su ginčijamu sprendimu.

44 Todėl pirmojo pagrindo pirmą–trečią dalis reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas.

45 Pirmojo pagrindo ketvirtoje–šeštoje dalyse apeliantė subsidiariai priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis padarė teisės klaidų taikydamas sąlygą, jog ji turėjo būti konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu.

46 Dėl pirmojo pagrindo ketvirtos dalies, kurioje kalbama apie skundžiamo sprendimo 177 ir paskesnius punktus, reikia priminti kad, remiantis SESV 256 straipsniu ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirma pastraipa, apeliacinis skundas gali būti pateiktas tik dėl teisės klausimų. Dėl šios priežasties tik Bendrasis Teismas yra kompetentingas nustatyti ir vertinti turinčius reikšmės bylai faktus ir įrodymus. Todėl faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus atvejus, kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 26 d. Sprendimo *Masco ir kt. / Komisija*, C-614/13 P, EU:C:2017:63, 35 punktą; 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Sniace / Komisija*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 35 punktą ir 2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland ir kt. / Komisija*, C-817/18 P, EU:C:2020:637, 46 punktą).

47 Kadangi apeliantė daro nuorodą į faktines aplinkybes, kurias pateikė pirmojoje instancijoje, ir teigia, kad, priešingai, nei Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 177 ir paskesniuose punktuose, ji pakankamai teisiškai įrodė, jog yra konkrečiai susijusi su ginčijamame sprendime nagrinėjamomis priemonėmis, tuos argumentus reikia atmesti kaip nepriimtinus, nes dėl to, kad nėra konkrečių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima tvirtinti, jog faktinės aplinkybės galbūt buvo iškraipytos, tais argumentais iš tikrųjų siekiama užginčyti Bendrojo Teismo savarankišką faktinių aplinkybių vertinimą.

48 Beje, kadangi apeliantė priekaištauja Bendrajam Teismui, kad skundžiamo sprendimo 178 punkte jis nusprendė, jog ji turėjo nurodyti, kiek prisidėjo prie Frankfurto Hano oro uosto finansavimo ir *Ryanair* subsidijavimo, reikia pažymėti, kad dėl šios priežasties Bendrasis Teismas teisingai atmetė argumentą, jog apeliantė turėjo būti laikoma konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu būtent dėl to, kad, kaip *Fraport* akcininkė, ji prisidėjo prie šio finansavimo ir subsidijavimo.

49 Kaip išvados 72 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, skundžiamo sprendimo 178 punkte Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, kad apeliantė turėjo nurodyti savo įnašo dydį, kad būtų galima nustatyti, koks poveikis dėl to galėjo būti padarytas jos konkurencinei padėčiai, ir, jei tas poveikis pasirodytų esminis, įrodyti, kad ji buvo konkrečiai susijusi su tomis priemonėmis, nebent būtų galima teigti, kad pernelyg didelis subjektų ratas gali teigti, kad yra konkrečiai susiję su tokiomis priemonėmis.

50 Todėl pirmojo pagrindo ketvirtą dalį reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

51 Dėl penktos dalies pakanka pažymėti, kad apeliantės argumentai, jog Bendrasis Teismas turėjo palengvinti jai tenkančią įrodinėjimo naštą, nepagrįsti jokiu teisiniu pagrindu.

52 Pirma, kadangi apeliantė teigia, jog esminio poveikio jos padėčiai rinkoje reikalavimas turi būti taikomas tik tuo atveju, jei Komisijos sprendime nurodytos priemonės tikrai kvalifikuojamos kaip „pagalba“ pagal SESV 107 straipsnį, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl šios sąlygos galima teigti, kad, kaip išvados 76 punkte pažymėjo generalinis advokatas, ta sąlyga turi būti taikoma ir tuo atveju, kai aptariama priemonė kvalifikuojama kaip pagalba, ir tuo atveju, kai nekvalifikuojama kaip tokia, kaip yra šioje byloje (šiuo klausimu žr. 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Cofaz ir kt. / Komisija*, 169/84, EU:C:1986:42, 20 ir 29 punktus; 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Sniace / Komisija*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 10 ir 60 punktus, taip pat 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 106 punktą).

53 Antra, dėl apeliantės teiginio, kad ginčijamame sprendime aptariamas priemones Komisija išnagrinėjo neišsamiai ir klaidingai, reikia pažymėti, kad ši aplinkybė, net jei pasitvirtintų, negali daryti įtakos sąlygos, kad ginčijamas sprendimas turi daryti esminį poveikį jos padėčiai rinkoje, reikšmei ir reikalaujamai įrodinėjimo naštai, kad būtų įrodyta teisė pareikšti ieškinį dėl sprendimo, kuriame nagrinėjamos tos priemonės.

54 Trečia, kiek apeliantė teigia, kad dėl to, jog jai turėjo būti palengvinta esminio poveikio jos padėčiai rinkoje įrodinėjimo našta, ji iš tikrųjų pateikė tokį įrodymą, ir išvardija, kokias lengvatas *Ryanair* gavo iš FFHG ir iš *Land*, reikia pažymėti, kad šis argumentas pagrįstas klaidinga prielaida, nes, kaip nurodyta šio sprendimo 51 punkte, apeliantė negali remtis tokiu įrodinėjimo naštos palengvinimu.

55 Todėl pirmojo pagrindo penktą dalį reikia atmesti.

56 Šeštoje dalyje apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad skundžiamo sprendimo 150 ir 155–177 ir paskesniuose punktuose sąlygą, pagal kurią ginčijamame sprendime aptariamos priemonės daro esminį poveikį jos padėčiai rinkoje, jis nagrinėjo remdamasis klaidingais reikalavimais, kiek tai susiję, viena vertus, su rinkos apibrėžimu ir, kita vertus, su priežastiniu ryšiu tarp nagrinėjamų priemonių ir poveikio jos konkurencinei padėčiai.

57 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad tam, jog ieškovas įrodytų esminį poveikį jo padėčiai rinkoje, nereikia priimti galutinio sprendimo dėl ieškovo ir pagalbą gaunančių įmonių tarpusavio konkurencijos santykių, o tik reikia, kad ieškovas tinkamai nurodytų priežastis, dėl kurių Komisijos sprendimu gali būti pakenkta jo teisėtiems interesams, iš esmės paveikiant jo padėtį nagrinėjamoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Cofaz ir kt. / Komisija*, 169/84, EU:C:1986:42, 28 punktą; 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Ispanija / Lenzing*, C-525/04 P, EU:C:2007:698, 41 punktą, taip pat 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Sniace / Komisija*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 60 punktą).

58 Kaip išvados 47 punkte pažymėjo generalinis advokatas, dėl to remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija galima daryti išvadą, kad esminis poveikis ieškovo konkurencinei padėčiai nagrinėjamoje rinkoje nustatomas ne atliekant išsamią įvairių konkurencijos santykių toje rinkoje analizę, kuria remiantis galima tiksliai nustatyti poveikio jo konkurencinei padėčiai mastą, bet iš esmės *prima facie* padarius išvadą, kad Komisijos sprendime nurodytos priemonės suteikimas lemia esminį poveikį šiai padėčiai.

59 Tuo remiantis galima teigti, kad ši sąlyga gali būti tenkinama, jeigu ieškovas pateikia įrodymų, kad nagrinėjama priemonė gali padaryti esminį poveikį jos padėčiai aptariamoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 38 punktą).

60 Dėl įrodymų, kurie jurisprudencijoje pripažįstami kaip galintys įrodyti tokį esminį poveikį, pažymėtina, pirma, jog vien to, kad aktas gali kaip nors paveikti atitinkamoje rinkoje susiklosčiusius konkurencijos santykius ir kad atitinkama įmonė kaip nors konkuravo su šio akto adresatu, nepakanka, jog ta įmonė galėtų būti laikoma konkrečiai susijusia su tuo aktu. Todėl įmonė negali remtis tik savo, kaip pagalbą gavusios įmonės konkurentės, statusu (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 47 ir 48 punktus, taip pat 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 99 ir 100 punktus).

61 Antra, kaip skundžiamo sprendimo 148 punkte teisingai konstatavo Bendrasis Teismas, konkurento padėčiai rinkoje daromo esminio poveikio įrodinėjimas negali būti apribotas tam tikromis aplinkybėmis, rodančiomis, jog prastėja ieškovo prekybinės ar finansinės veiklos rodikliai, kaip antai dideliu apyvartos sumažėjimu, nemažais finansiniais nuostoliais arba reikšmingu rinkos dalių sumažėjimu, kuriuos lėmė suteikta aptariama pagalba. Suteikta valstybės pagalba gali daryti kitokį poveikį ūkio subjekto konkurencinei padėčiai, būtent gali būti negautos pajamos ar daroma mažesnė pažanga, palyginti su ta, kuri galėtų būti pasiekta be tokios pagalbos (šiuo klausimu žr. 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Ispanija / Lenzing*, C-525/04 P, EU:C:2007:698, 34 ir 35 punktus, taip pat 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 53 punktą).

62 Atsižvelgiant būtent į šiuos principus reikia išnagrinėti, ar Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą vertindamas ieškovės pateiktus įrodymus, kad ginčijamame sprendime nagrinėjamomis priemonėmis buvo padarytas esminis poveikis jos padėčiai aptariamoje rinkoje.

63 Šiuo atveju visų pirma skundžiamo sprendimo 150, 154 ir 156 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad ieškovė neapibrėžė rinkų, kuriose padarytas poveikis jos konkurencinei padėčiai, ir pažymėjo, kad ji nepateikė jokios informacijos apie tų rinkų dydį ir sandarą bei tose rinkose veikiančius konkurentus.

64 Kaip išvados 87 punkte pažymėjo generalinis advokatas, nuspręsdamas, kad tokie duomenys yra reikalingi siekiant apibrėžti rinką ar rinkas, į kurias atsižvelgiant turi būti vertinama esminio poveikio konkurencinei padėčiai sąlyga, Bendrasis Teismas viršijo reikalavimus, nustatytus šio sprendimo 57–59 punktuose primintoje jurisprudencijoje.

65 Taigi reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai atmetė apeliantės argumentus, susijusius, viena vertus, su tuo, kad buvo padarytas poveikis jos padėčiai Europos keleivinio oro transporto rinkai ir, kita vertus, su oro maršrutų dubliavimusi, kuriuo ji rėmėsi, nes apeliantė nepateikė įrodymų dėl tų rinkų dydžio ar geografinės apimties, taip pat dėl jos ar *Ryanair* rinkos dalių ar galimų konkurentų tose rinkose.

66 Tačiau reikia pažymėti, kad, kiek tai susiję su SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa, Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo, kad apeliantės ieškinys nepriimtinas tik dėl to, kad ji neapibrėžė rinkos ar rinkų, kuriose ji teigė patyrusi esminį poveikį konkurencinei padėčiai.

67 Viena vertus, skundžiamo sprendimo 153 punkte, kuris šiame apeliaciniame skunde neginčijamas, Bendrasis Teismas konstatavo, jog apeliantė nepateikė įrodymų dėl neva besidubliuojančios jos ir *Ryanair* pasiūlos to sprendimo 151 ir 152 punktuose nurodytuose oro maršrutuose.

68 Kita vertus, skundžiamo sprendimo 158–178 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo apeliantės pateiktus argumentus ir jiems pagrįsti pateiktus įrodymus, kad jos konkurencinei padėčiai keleivinio oro transporto rinkoje padarytas esminis poveikis dėl bendrovei *Ryanair* ir FFHG suteiktų priemonių, ypač aptariamų priemonių ir poveikiui jos padėčiai rinkoje įrodyti pateiktų duomenų priežastinį ryšį.

69 Savarankiškai atlikdamas faktinių aplinkybių vertinimą, kuris negali būti ginčijamas apeliaciniame skunde, nebent būtų pateiktas pagrindas dėl tų faktinių aplinkybių iškraipymo, apie kurį apeliantė šiuo atveju nieko neužsimena, Bendrasis Teismas to sprendimo 179 punkte nusprendė, jog apeliantė neįrodė, kad dėl bendrovei *Ryanair* ir FFHG suteiktų priemonių, net jei tos priemonės buvo perleistos *Ryanair*, apeliantės apyvarta labai sumažėjo, kad ji patyrė nemažų finansinių nuostolių ar kad reikšmingai sumažėjo jos rinkos dalis aptariamoje rinkoje ar rinkose. Jis pridūrė, kad apeliantė taip pat neįrodė negautų pajamų fakto ar mažesnės pažangos, palyginti su ta, kuri galėjo būti pasiekta, jei nebūtų buvę tų priemonių.

70 Be to, apeliaciniame skunde apeliantė nepateikė jokių duomenų, leidžiančių teigti, jog šio sprendimo 64 ir 65 punktuose konstatuota Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida dėl įrodymų, kuriuos apeliantė turėjo pateikti siekdama įrodyti esminį poveikį jos konkurencinei padėčiai, apimties galėjo turėti kokios nors įtakos ankstesniame punkte nurodytų argumentų bei įrodymų vertinimui, taigi ir skundžiamo sprendimo 179 punkte Bendrojo Teismo subsidiariai padarytai išvadai.

71 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad ši teisės klaida nepaneigia skundžiamo sprendimo 182 punkte Bendrojo Teismo padarytos išvados dėl apeliantės ieškinio priimtinumo pagal SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytą antrąjį atvejį, todėl pirmojo pagrindo šešta dalis šiuo atveju turi būti atmesta kaip nereikšminga.

72 Dėl šios priežasties, nesant reikalo nagrinėti argumento dėl Chartijos 47 straipsnio pažeidimo, nes skundžiamo sprendimo 182 punkte pateikta išvada grindžiama kitais motyvais nei nurodytieji dėstant tą argumentą, pirmojo pagrindo šeštąją dalį taip pat reikia atmesti.

73 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą nuspręsdamas, jog apeliantė neturi teisės pareikšti ieškinio dėl ginčijamo sprendimo tiek, kiek jis susijęs su oro uosto mokesčių tarifais

Šalių argumentai

74 Dėstydama antrąjį argumentą apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis pažeidė SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, skundžiamo sprendimo 190 ir 196 bei paskesniuose punktuose nuspręsdamas, kad, remiantis toje nuostatoje įtvirtintu antruoju atveju, ji nebuvo tiesiogiai susijusi su ginčijamu sprendimu, kiek jo 3 straipsnyje kabama apie oro uosto mokesčių tarifus, ir to sprendimo 209 ir paskesniuose punktuose tiesiogiai taikydamas šį vertinimą toje nuostatoje nurodytam trečiajam atvejui neatlikęs jokio kito tyrimo.

75 Šio pagrindo pirmoje dalyje ji teigia, kad sąlyga, jog ieškovas turi būti tiesiogiai susijęs su aptariamu aktu, turi būti visapusiškai nagrinėjama atsižvelgiant į minėtą trečiąjį atvejį, o teismui neturi būti leidžiama šiuo tikslu remtis sprendimu, priimtu atlikus SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodyto vieno iš dviejų kitų atvejų tyrimą. Remiantis 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimu *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija*, *Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori* ir *Komisija / Ferracci* (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873), darytina išvada, kad toje nuostatoje nustatytais atitinkamai antruoju ir trečiuoju atvejais ta sąlyga turi būti aiškinama skirtingai. Dėl įrodymo, kad ieškovė yra tiesiogiai susijusi su nagrinėjamu aktu, kaip tai suprantama pagal pagalbos schemos atveju taikomą toje nuostatoje nurodytą trečiąjį atvejį, reikia pažymėti, kad remiantis tuo sprendimu darytina išvada, jog ta ieškovė privalo pateikti įrodymą, kad aptariamu aktu iš tikrųjų ribojama konkurencija. Ši byla panaši į bylą, kurioje priimtas tas sprendimas, ir joje turi būti atliktas panašus sąlygos, kad ieškovas yra tiesiogiai susijęs su aptariamu aktu, vertinimas. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad apeliantė paaiškino ir įrodė, kodėl abu aptariami oro uosto mokesčių tarifai yra diskriminaciniai kitų oro bendrovių atžvilgiu, įskaitant ir palyginti su *Ryanair*.

76 Dėstydama antrojo pagrindo antrą dalį apeliantė kaltina Bendrąjį Teismą, kad skundžiamo sprendimo 205 punkte jis iškraipė jos atsiliepimą į ieškinį, kiek tai susiję su jame vartojamu žodžių junginiu „kitos oro bendrovės“. Pasak apeliantės, tas žodžių junginys reiškė visas oro bendroves, įskaitant apeliantę, išskyrus *Ryanair*.

77 Komisija, *Land* ir *Ryanair* teigia, kad visą antrąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą. Pasak Komisijos, šis pagrindas, be to, yra iš dalies nepriimtinas, nes jame ginčijamos faktinės aplinkybės.

Teisingumo Teismo vertinimas

78 Visų pirma reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 190–208 punktuose, į kuriuos apeliantė keliskart daro nuorodą dėstydama antrąjį pagrindą, tačiau dėl kurių ji nepateikia jokios konkrečios kritikos, Bendrasis Teismas išnagrinėjo klausimą, ar ieškovė turėjo teisę reikalauti panaikinti ginčijamą sprendimą remdamasi SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytu antruoju atveju kaip šalis, tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su tuo sprendimu, kiek to sprendimo 3 straipsnyje kalbama apie oro uosto mokesčių tarifus.

79 Visų pirma patikrinęs, ar apeliantė yra tiesiogiai susijusi su šiuo ginčijamo sprendimo aspektu, to sprendimo 208 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliantė neįrodė, jog atitinka tą kriterijų, ir kad dėl to neturi teisės pareikšti ieškinio pagal SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodytą antrąjį atvejį.

80 Antra, skundžiamo sprendimo 209–213 punktuose remdamasis šiuo konstatavimu Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad apeliantė taip pat neturi suinteresuotumo pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodytą trečiąjį atvejį, ir to sprendimo 211 punkte nusprendė, kad kriterijus, kuriuo remiantis ieškovas turi būti tiesiogiai susijęs su nagrinėjamu aktu, yra identiškas toje nuostatoje numatytais antruoju ir trečiuoju atvejais.

81 Būtent šiomis aplinkybėmis antrojo pagrindo pirmoje dalyje apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad jis neatliko išsamaus patikrinimo, ar šis kriterijus tenkinamas atsižvelgiant į SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatytą trečiąjį atvejį, o siekdamas nustatyti, ar tas kriterijus tenkinamas, tik padarė nuorodą į sprendimą, priimtą išnagrinėjus toje nuostatoje nustatytą antrąjį atvejį, ir pritaikė jį trečiajam atvejui.

82 Tačiau, priešingai, nei grįsdama šį kaltinimą teigia apeliantė, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, būtent 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimu *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija*, *Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori* ir *Komisija / Ferracci* (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873), negalima teigti, jog tas kriterijus turi skirtingą reikšmę vertinant SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatytus antrąjį ir trečiąjį atvejus.

83 Atvirkščiai, to sprendimo 42 punkte Teisingumo Teismas, nedarydamas skirtumo tarp šių atvejų, priminė, kad, kaip, be kita ko, skundžiamo sprendimo 197 punkte teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, remiantis suformuota jurisprudencija, „SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatyta“ sąlyga, kad fizinis ar juridinis asmuo turi būti tiesiogiai susijęs su sprendimu, dėl kurio pareikštas ieškinys, reikalauja taikyti du kumuliacinius kriterijus, t. y. kad tas sprendimas, viena vertus, darytų tiesioginį poveikį to asmens teisinei padėčiai ir, kita vertus, nepaliktų jokios diskrecijos už jo įgyvendinimą atsakingiems adresatams, nes tas įgyvendinimas yra visiškai automatinis ir nustatytas tik Sąjungos teisės aktuose, netaikant kitų tarpinių normų.

84 Tuo remiantis darytina išvada, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 211 punkte nusprendė, jog šios sąlygos apimtis yra identiška SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatytais antruoju ir trečiuoju atvejais, ir kai to sprendimo 212 punkte remdamasis konstatavimu, kad apeliantė netenkina šios sąlygos dėl toje nuostatoje numatyto antrojo atvejo, padarė išvadą, kad ji tos sąlygos netenkina ir kiek tai susiję su ten pat nustatytu trečiuoju atveju.

85 Be to, apeliantė taip pat nepagrindė, kodėl skundžiamo sprendimo 198 ir 206 punktuose Bendrojo Teismo nustatyti ir pritaikyti reikalavimai dėl įrodymo, kad ji tiesiogiai susijusi su ginčijamu sprendimu, taikomi nagrinėjant aptariamus oro uosto mokesčių tarifus, nesutampa su reikalavimais, kurie nustatyti Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dėl valstybės pagalbos, konkrečiai – 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija*, *Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori* ir *Komisija / Ferracci* (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873) 47 punkte, kur nustatyta, jog Sąjungos teismas privalo patikrinti, ar ieškovas tinkamai išdėstė priežastis, dėl kurių Komisijos sprendimas gali lemti nepalankią jo konkurencinę padėtį ir dėl tos priežasties daryti poveikį jo teisinei padėčiai.

86 Dėl likusios dalies, remiantis šio sprendimo 46 punkte priminta jurisprudencija, pažymėtina, kad antrojo pagrindo pirmąją dalį reikia atmesti kaip nepriimtiną, nes ją dėstydama apeliantė, viena vertus, ir vėl teigia, jog, priešingai, nei nusprendė Bendrasis Teismas, įrodė esanti tiesiogiai susijusi su ginčijamu sprendimu, kiek jame kalbama apie oro uosto mokesčių tarifus, ir, kita vertus, šiuo tikslu pakartoja ieškinyje pirmojoje instancijoje pateiktus įrodymus.

87 Taigi antrojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

88 Dėl to, kad šio pagrindo antroje dalyje apeliantė priekaištauja Bendrajam Teismui, kad, kiek tai susiję su žodžių junginiu „kitos oro bendrovės“, skundžiamo sprendimo 205 punkte šis iškraipė jos pareiškimą nuspręsdamas, jog tas žodžių junginys neapima pačios ieškovės, reikia pažymėti, kad tokio iškraipymo negalima pagrįsti skundžiamo sprendimo 205 punkto aiškinimu. Atvirkščiai, remiantis šiuo skundžiamo sprendimo punktu iš esmės galima daryti išvadą, kad Bendrasis Teismas teisingai suvokė šį žodžių junginį kaip reiškiantį kitas oro bendroves nei *Ryanair*, tačiau konstatavo, kad apeliantė nebuvo Frankfurto Hano oro uosto naudotoja ir dėl to negali remtis diskriminacija *Ryanair* naudai ir kitų šį oro uostą naudojančių bendrovių nenaudai.

89 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, apeliacinio skundo antrąjį pagrindą reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, SESV 108 straipsnio 2 dalį ir pareigą motyvuoti dėl to, kad nusprendė, jog apeliantė neturi teisės pareikšti ieškinio dėl ginčijamo sprendimo tiek, kiek jis susijęs su priemone Nr. 12

Šalių argumentai

90 Dėstydama trečiąjį pagrindą apeliantė priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis pažeidė SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, SESV 108 straipsnio 2 dalį ir pareigą motyvuoti dėl to, kad nusprendė, jog apeliantė neturi teisės pareikšti ieškinio dėl ginčijamo sprendimo tiek, kiek jis susijęs su priemone Nr. 12.

91 Šiuo klausimu apeliantė pažymi, kad Komisija nevykdė nuodugnios formalios tyrimo procedūros ir kad tą priemonę kvalifikavo kaip su vidaus rinka suderinamą „pagalbą investicijoms“.

92 Tačiau per procesą Bendrajame Teisme apeliantė aiškiai nurodė, kad Komisija neturėjo nuspręsti, jog ta pagalba suderinama su vidaus rinka, nepradėjusi nuodugnios formalios tyrimo procedūros. Primindama aspektus, kuriais rėmėsi šiuo tikslu, apeliantė priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis nenagrinėjo tų aspektų ir padarė teisės klaidą, nes be jokio pagrindo išnagrinėjo „priemonę Nr. 12“, atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuotoje jurisprudencijoje įtvirtintą „antrąją alternatyvą“.

93 Apeliantė nurodo tam tikrą skaičių su FFHG finansavimu susijusių faktinių aplinkybių ir teigia, kad ginčijamame sprendime Komisija neišnagrinėjo šio finansavimo, kuris vėliau buvo pakeistas „priemone Nr. 12“. Bet kuriuo atveju apeliantė teigia pateikusi pakankamai įrodymų, kad jos ieškinys dėl panaikinimo yra priimtinas atsižvelgiant į 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609) suformuotoje jurisprudencijoje įtvirtintą „pirmąją alternatyvą“. Kadangi Bendrasis Teismas išnagrinėjo tik tame sprendime įtvirtintą „antrąją alternatyvą“ ir nusprendė, kad joje nustatytos sąlygos netenkinamos, jis pažeidė apeliantės procesines teises, užtikrintas SESV 108 straipsnio 2 dalyje. Beje, grįsdama šį pagrindą apeliantė remiasi nauju per tą laiką Komisijos priimtu sprendimu, „priemone Nr. 12“ finansuojama pagalba veiklai, pagalba investicijoms ir FFHG suteiktos pagalbos perdavimu *Ryanair*.

94 Komisija teigia, kad „priemonė Nr. 12“ nebuvo nagrinėjama per procesą Bendrajame Teisme. Bet kuriuo atveju ji pritaria *Land* ir *Ryanair* ir teigia, kad trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip neturintis jokio pagrindo.

Teisingumo Teismo vertinimas

95 Pirmiausiai reikia priminti, kad remiantis SESV 256 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirma pastraipa ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punktu bei 169 straipsnio 2 dalimi darytina išvada, kad apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodyti sprendimo, kurį prašoma panaikinti, kritikuojami motyvuojamosios dalies punktai ir šį prašymą konkrečiai pagrindžiantys teisiniai argumentai, antraip apeliacinis skundas ar atitinkamas pagrindas būtų nepriimtini (2017 m. sausio

26 d. Sprendimo *Mamoli Robinetteria / Komisija*, C-619/13 P, EU:C:2017:50, 42 punktas ir 2017 m. birželio 8 d. Sprendimo *Dextro Energy / Komisija*, C-296/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:437, 60 punktas).

96 Šio reikalavimo neatitinka būtent toks apeliacinis skundas ar apeliacinio skundo pagrindas, kuriame tik pakartojami pagrindai ir argumentai, kurie jau buvo pateikti Bendrajam Teismui, tačiau nepateikiami argumentai, kuriais būtų aiškiai identifikuota prašomame panaikinti sprendime ar nutartyje padaryta teisės klaida. Toks apeliacinis skundas ar pagrindas iš tikrųjų yra prašymas paprasčiausiai peržiūrėti Bendrajame Teisme pareikštą ieškinį, o tai nepriklauso Teisingumo Teismo kompetencijai, kai šis nagrinėja apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 51 punktą ir nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2020 m. sausio 29 d. Nutarties *Silgan Closures ir Silgan Holdings / Komisija*, C-418/19 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:43, 71 punktą).

97 Neatsižvelgiant į klausimą, ar trečiajame pagrinde aptariama „priemonė Nr. 12“ iš tikrųjų buvo ginčijamo sprendimo ir vėliau proceso Bendrajame Teisme dalykas (Komisija tai neigia), reikia konstatuoti, viena vertus, kad bet kuriuo atveju apeliantė nenurodė skundžiamo sprendimo motyvų, apie kuriuos kalbama tame pagrinde, ir taip Teisingumo Teismui nesuteikė galimybės patikrinti, ar Bendrasis Teismas padarė nurodytas teisės klaidas.

98 Kita vertus, veikiau kalbėdama apie procedūrą Komisijoje nei apie skundžiamą sprendimą, apeliantė pateikia keletą faktinių aplinkybių, susijusių, be kita ko, su FFHG finansavimu, kurias ji, be to, jau buvo nurodžiusi pirmojoje instancijoje. Tačiau, kaip nurodyta šio sprendimo 95 ir 96 punktuose primintoje jurisprudencijoje, tokių aplinkybių vertinimas akivaizdžiai nepriklauso Teisingumo Teismo kompetencijai šiam nagrinėjant apeliacinį skundą.

99 Taigi apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtiną.

100 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

101 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

102 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija ir į bylą pirmojoje instancijoje įstojusios šalys reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir apeliantė pralaimėjo bylą, pastaroji turi padengti visas su šiuo apeliaciniu skundu susijusias išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. ***Deutsche Lufthansa AG*** **padengia ne tik savo, bet ir Europos Komisijos,** ***Land Rheinland-Pfalz*** **ir** ***Ryanair DAC*** **bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.